

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับผู้สูงอายุตำบลบ้านชะอวด อำเภอจุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลบ้านชะอวด อำเภอจุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยผู้วิจัยดำเนินกิจกรรมต่างร่วมกับชุมชน มีวิธีดำเนินงานแบ่งออกเป็น 2 ระยะคือ 1) ระยะเตรียมการ ได้แก่ ศึกษาบริบทของชุมชนบ้านชะอวดด้านความเป็นมา สภาพสังคมและภูมิศาสตร์ของชุมชน กระบวนการเรียนรู้และการปรับตัวของชุมชน คัดเลือกชุมชน เตรียมการเข้าสู่ชุมชน การเตรียมคนและประสานงานเครือข่ายความร่วมมือของผู้มีส่วนร่วม 2) ระยะพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้ การวางแผนการทำงาน ขั้นตอนการดำเนินการและติดตามผล ขั้นตอนอันผล/ปรับปรุง มีรายละเอียดดังนี้

ระยะที่ 1 ระยะเตรียมการ

เป็นการเตรียมความพร้อมของผู้มีส่วนร่วมในชุมชน มีการเตรียมการเพื่อให้เกิดสัมพันธภาพระหว่างผู้วิจัยและผู้มีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาบริบทของชุมชน

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เป็นคำรณเอกสารทางวิชาการแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ทฤษฎีการมีส่วนร่วม ความหมายและแนวคิดการจัดการศึกษาตลอดชีวิต การจัดการศึกษาตลอดชีวิตเกี่ยวกับผู้สูงอายุ ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ และผลรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมและผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุ เพื่อนำเป็นกรอบและทิศทางในการดำเนินการวางแผนการทำวิจัยตลอดจนการจัดทำเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และศึกษาสภาพของชุมชนบ้านชะอวด ประวัติความเป็นมา การก่อเกิดชุมชนสภาพสังคมและภูมิศาสตร์ของชุมชน กระบวนการเรียนรู้และการปรับตัวของชุมชน เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการทำความเข้าใจสภาพของชุมชนและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุในชุมชนตลอดจนกระบวนการจัดการเรียนรู้และการปรับตัวของชุมชนในอดีตเป็นอย่างไร โดยศึกษาจากเอกสารและสัมภาษณ์จากอดีตกำนันตำบลบ้านชะอวด คือ นายบุญกุล ภูซังค์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์

2. คัดเลือกชุมชน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการคัดเลือกชุมชนบ้านชะอวด ตำบลชะอวด อำเภอจุฬาภรณ์ เป็นพื้นที่ดำเนินการเนื่องจากปัจจัยดังนี้

2.1 สภาพของชุมชนมีศูนย์รวมด้านจิตใจ คือ วัด และวัดเป็นสถานที่ที่คนส่วนใหญ่ในชุมชนมักจะใช้เป็นที่จัดประชุม และทำกิจกรรมของคนในชุมชน

2.2 แกนนำในชุมชนมีความพร้อมสูง กล่าวคือผู้นำให้ความร่วมมือต่อการทำงาน การทุ่มเทและเสียสละ อุทิศตนกับการทำงานเพื่อส่วนรวมและมีจิตสาธารณะที่จะมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการศึกษาตลอดชีวิต

2.3 การรวมกลุ่มของผู้สูงอายุใช้วัดเป็นสถานที่ในการปฏิบัติธรรมเป็นกิจวัตรของผู้สูงอายุในทุกวันพระ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้คัดเลือกชุมชนบ้านชะอวดเป็นพื้นที่ในการทำการวิจัย

3. เตรียมการเข้าสู่ชุมชน

การเข้าสู่ชุมชนผู้วิจัยได้ดำเนินการเข้าสู่ชุมชนโดยการประสานผ่านเจ้าหน้าที่ กศน. ที่รับผิดชอบภารกิจจัดการศึกษาออกโรงเรียนพื้นที่ตำบลบ้านชะอวด ด้วยการเข้าไปพูดคุยและสร้างความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์การพัฒนาร่วมกันของชุมชนด้วยการจัดการศึกษาตลอดชีวิตให้กับกลุ่มผู้สูงอายุ ท่านเจ้าอาวาสวัดชะอวดเข้าใจและเห็นดีด้วยที่จะมีการฝึกกำลังการทำงานของทุกภาคส่วน เป็นการสร้างพลังแนวร่วมในการทำงานให้กับชุมชน ผู้รับบริการ คือ ผู้สูงอายุได้รับการเรียนรู้และการพัฒนาคุณภาพชีวิต ในการเตรียมการท่านได้ให้คำแนะนำว่า จุดเริ่มต้นควรมีใครบ้างที่เป็นแนวร่วมการทำงานร่วมกัน

4. การเตรียมคนและประสานงานเครือข่ายความร่วมมือของผู้มีส่วนร่วม

ผู้วิจัยมีการเตรียมความพร้อมของผู้ช่วยวิจัยในการทำการวิจัยในพื้นที่ และประสานงานโดยการประชุมเครือข่ายผู้มีส่วนร่วม เพื่อสร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกัน โดยท่านเจ้าอาวาสได้เป็นผู้ดำเนินการประสานงาน และนัดหมายให้ผู้มีส่วนร่วมได้เข้าประชุมและสร้างความเข้าใจ

ระยะที่ 2 ขั้นดำเนินการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชน

ระยะดำเนินการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำเสนอการดำเนินการจัดการศึกษาตลอดชีวิตในแต่ละด้าน กล่าวคือ ด้านสุขภาพกาย ด้านจิตใจ ด้านอาชีพ และด้านสังคม โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมตามหลักและแนวคิดของ เคมมิส และแมคแทกการ์ท (Kemmis McTaggart, 1988; อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวานิช, 2546, 16-23)

นำมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการทำงานเพียง 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) ขั้นตอนวางแผนการทำงาน 2) ขั้นตอนดำเนินการและติดตามผล 3) ขั้นตอนย้อนผล/ปรับปรุง ด้วยเหตุผลว่า ผู้มีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาได้มีบทบาทและหน้าที่ในการดำเนินการทุกขั้นตอน ขั้นตอนดำเนินการ และติดตามผลทุกคนอยู่ในเหตุการณ์ ดังนั้นขั้นตอนนี้ผู้วิจัยประยุกต์รวมกระบวนการดังกล่าวไว้ด้วยกัน

1. ขั้นตอนวางแผนการทำงาน โดยการประชุมและสร้างความเข้าใจแนวคิดการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับผู้สูงอายุร่วมกันปรึกษาหารือถึงกรอบการจัดกิจกรรมในแต่ละด้าน เช่น ด้านสุขภาพกาย ด้านจิตใจ ด้านอาชีพและด้านสังคม ควรเนื้อหาอะไร ใครมีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการด้านใด และสนับสนุนช่วยเหลือเกื้อกูลกันในการทำงานร่วมกัน ตลอดจนกำหนดปฏิทินการทำงาน

2. ขั้นตอนดำเนินการและติดตามผล ผู้มีส่วนร่วมได้ดำเนินจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับกลุ่มผู้สูงอายุตามแผนปฏิทินที่กำหนด

3. ขั้นตอนย้อนผล/ปรับปรุง โดยการประชุมผู้มีส่วนร่วมเพื่อสรุปผลการดำเนินการและสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำงาน ในแต่ละครั้งนำมาเป็นข้อมูลเพื่อกำหนดแผนการปรับปรุงและแก้ไขการทำงานร่วมกันและคำนึงถึงความพึงพอใจของผู้รับบริการ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากร สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้มีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับกลุ่มเป้าหมายผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 1) ผู้มีส่วนร่วมของชุมชน จำนวน 15 คน และ 2) ผู้รับบริการคือผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลชะอวด จำนวน 372 คน

กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย 1) ผู้มีส่วนร่วมของชุมชน จำนวน 15 คน และ 2) ผู้สูงอายุ จำนวน 70 คน มีการดำเนินการดังนี้

1. ผู้มีส่วนร่วม ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 15 คน ดังนี้

1.1 เจ้าหน้าที่ศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอจุฬาภรณ์ (กศน.) จำนวน 2 คน

1.2 เจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบล จำนวน 3 คน

1.3 ตัวแทนสภาวัฒนธรรมตำบล จำนวน 1 คน

1.4 เจ้าอาวาสวัดชะอวด จำนวน 1 คน

1.5 คณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ จำนวน 6 คน

1.6 ผู้นำชุมชน จำนวน 2 คน

2. ผู้รับบริการ ได้แก่ ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลบ้านชะอวดใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายที่จะเข้าร่วมรับบริการจัดการศึกษาตลอดชีวิต

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาตลอดชีวิต สำหรับผู้สูงอายุ ตำบลบ้านชะอวด อำเภอพนาพรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้ตัวเองและครูอาสาสมัครการศึกษาออกโรงเรียนเป็นผู้เก็บข้อมูล โดยสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม และการสนทนากลุ่ม การจัดการกิจกรรมการศึกษาให้กับผู้สูงอายุได้กำหนดเครื่องมือที่จะเข้าไปเก็บข้อมูลในภาคสนาม ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสนทนากลุ่มในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นการกระตุ้นให้คนอื่นๆ อธิบาย พูด อธิบายแสดงออกถึงความคิดเห็นออกมา โดยผู้วิจัยได้จัดสนทนากลุ่ม ประกอบด้วย เจ้าอาวาสวัดบ้านชะอวด คณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ เจ้าหน้าที่สภากาชาดธรรม เจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบล ครูอาสาสมัครการศึกษาออกโรงเรียน รวมจำนวนผู้มีส่วนร่วมในการสนทนาจำนวน 15 คน ซึ่งการสนทนากลุ่มทำให้ทราบสภาพและปัญหากระบวนการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการจัดการกิจกรรมในแต่ละเรื่อง ตลอดจนข้อมูลปัญหา และแนวทางในการพัฒนาร่วมกันของคณะทำงาน และตลอดถึงความพึงพอใจต่อภารกิจกรรมดังกล่าวที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและชุมชน

2. แบบการสังเกต (Observation)

ผู้วิจัยได้เฝ้าดูสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างเอาใจใส่และกำหนดไว้อย่างมีระเบียบวิธี เพื่อวิเคราะห์หรือหาความสัมพันธ์ของสิ่งที่เกิดขึ้นนั้นกับสิ่งอื่นเป็นการสังเกตไปที่ตัวบุคคล หรือมุ่งไปที่ปฏิสัมพันธ์ของคนมากกว่าตนเอง ปฏิสัมพันธ์ของคนที่แสดงออกในพฤติกรรมขององค์กร ชุมชนและผู้รับบริการ การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) ในกิจกรรมที่ผู้วิจัยได้ร่วมดำเนินการด้วย ทำให้ได้เห็นพฤติกรรมการเข้าร่วมและความพึงพอใจในการรับบริการหรือไม่อย่างไร และบางกิจกรรมผู้วิจัยไม่ได้เข้าร่วมดำเนินการจะใช้วิธีการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม โดยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมดำเนินกิจกรรม และผู้วิจัยสังเกต

3. การบันทึกข้อมูลภาคสนาม

ผู้วิจัยใช้แบบบันทึกภาคสนามด้วยการจดบันทึก โดยเตรียมแบบบันทึกไว้ล่วงหน้า เพื่อความสะดวกในการจัดหมวดหมู่ข้อมูล และผู้วิจัย มีผู้ช่วยจดบันทึก 2 คน คือ นางกิริยา ลักยณ์ สงณรงค์ และนางปราณี อัยสั่ว เป็นผู้ช่วยในการบันทึกถ่ายภาพประกอบเพื่อบันทึก

ปรากฏการณ์ต่างๆ และข้อมูลต่างๆ เกิดขึ้น ในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งตามเครื่องมือ โดยมีการซักซ้อมและสร้างความเข้าใจกับผู้ช่วยจัดบันทึกในการบันทึกข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ ก่อนลงไปปฏิบัติในสถานการณ์จริงในพื้นที่วิจัย

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ประเด็นและกรอบคำถามที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยหรือไม่อย่างไร โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย

1. นายจ่านง หนูนิล ตำแหน่ง ครู คศ.3 ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช
2. นางสาวลี เพ็ญกุล ตำแหน่ง ครู คศ.4 สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาคใต้
3. นางสาวชมพู ชูตินันทกุล ตำแหน่ง ครู คศ.2 สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครศรีธรรมราช

ในการตรวจสอบความตรงเนื้อหาว่าประเด็นคำถามในการจัดเก็บมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่ ซึ่งเป็นประเด็นคำถามปลายเปิด สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลประกอบด้วย ดังนี้

1. แบบบันทึกการสังเกต จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม ความสนใจของผู้สูงอายุเป็นอย่างไร สภาพการทำงานของผู้มีส่วนร่วมเป็นอย่างไร ผลการจัดกิจกรรมเป็นอย่างไร ปัญหาอุปสรรคในการทำงานหรือไม่อย่างไร
2. ประเด็นการศึกษาริบทของชุมชน เพื่อศึกษาสภาพของชุมชนเป็นอย่างไร ประวัติความเป็นมาของชุมชน ด้านภูมิศาสตร์ของชุมชน เขตพื้นที่ที่ติดต่อ ข้อมูลจำนวนผู้สูงอายุ การเรียนรู้และการปรับตัวของชุมชนบ้านชะอวดในอดีต
3. ประเด็นการวางแผนการทำงาน มีการประชุมการสร้างความเข้าใจผู้มีส่วนร่วมดำเนินการอย่างไร ปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุตำบลชะอวดการพัฒนาในแต่ละด้านเป็นอย่างไร กรอบแนวทางการจัดกิจกรรมและแนวทางการจัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ ในแต่ละด้านควรดำเนินกิจกรรมรูปแบบใดเหมาะสม และการวางแผนการทำงานร่วมกันของผู้มีส่วนร่วมอยู่ในรูปแบบใดที่และบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบการดำเนินงาน
4. ประเด็นการดำเนินการและติดตามผล
 - 4.1 การจัดการเรียนรู้การศึกษาตลอดชีวิตตามปฏิทินการทำงาน
 - 4.2 การมีส่วนร่วมของชุมชน

- 4.3 ผลการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุ
5. ประเด็นการสะท้อนผล/ปรับปรุง
- 5.1 ประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้น
- 5.2 การแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นมีวิธีการดำเนินแก้ไขปรับปรุงแก้ไข

การดำเนินงานวิจัย

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการวิจัยของ เคมมิส และแมคแทกการ์ท (Kemmis McTaggart, 1988; อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวานิช, 2546, 16-23) ที่เรียกว่า วงจร PAOR ซึ่งมีการดำเนินการ 4 ขั้นนำมาประยุกต์ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยนำมาประยุกต์กับการทำงานวิจัยครั้งนี้เพียง 3 ขั้น กล่าวคือ การวิจัยครั้งนี้ผู้มีส่วนร่วมได้มีส่วนร่วมการดำเนินการทุกขั้นตอน โดยเฉพาะขั้นดำเนินการจะใช้วิธีการติดตามผลการทำงานไปพร้อมๆ กัน โดยผู้วิจัยได้ประยุกต์ขั้นตอนดังนี้ 1) ขั้นการวางแผนการทำงาน (P: Plan) 2) ขั้นการดำเนินการและติดตามผล (A: Action and O: Observe) และ 3) ขั้นสะท้อนผล/ปรับปรุง (R: Reflect) โดยให้ผู้มีส่วนร่วมในกระบวนการสะท้อนกลับเกี่ยวกับการปฏิบัติเพื่อให้เกิดการพัฒนาปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และบางกิจกรรมมอบให้ผู้ช่วยการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) อำเภอจุฬาภรณ์ ได้แก่ นางกิริยาลักษณ์ สงณรงค์ ตำแหน่ง ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน และนางปราณี อ้อยสั่ว ตำแหน่ง ครูศูนย์การเรียนชุมชน บุคคลดังกล่าวทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้

การตรวจสอบข้อมูล

ผู้วิจัยทำการตรวจสอบข้อมูลเพื่อความครบถ้วนครอบคลุมในเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนาให้ชัดเจน ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบข้อมูลดังนี้

1. การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) โดยการตรวจสอบแหล่งผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยหลายๆ ส่วน ด้วยการประชุมเพื่อระดมสมองการประชุมในแต่ละครั้งประกอบด้วยผู้มีส่วนร่วมคือ เจ้าอาวาสวัดบ้านชะอวด คณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ เจ้าหน้าที่สภาวัฒนธรรม เจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบล เจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม

อัยยาศัย ตัวแทนคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ ผู้นำชุมชน จำนวน 15 คน โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม

2. การตรวจสอบสามเส้า ด้วยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation) ผู้วิจัยใช้วิธีการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม และแบบมีส่วนร่วมควบคู่กับการสนทนากลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์และตรวจสอบข้อมูลอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลาของการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้เข้าไปดำเนินการร่วมกับชุมชน นำมารวบรวมข้อมูลประมวลข้อมูลด้วยการสังเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สรุปผลเป็นภาพรวมและนำมาอธิบายกระบวนการมีส่วนร่วมปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น

ปฏิทินการทำงาน

ตารางที่ 1 ปฏิทินการทำงาน

วัน/เดือน/ปี	กิจกรรม
ระยะที่ 1 ขั้นเตรียมการ	
1 ธันวาคม 2547 ถึง 30 มกราคม 2548	- ศึกษาเอกสารและบริบทชุมชน
2 กุมภาพันธ์ 2548	- คัดเลือกชุมชน
15 กุมภาพันธ์ 2548	- เตรียมการเข้าสู่ชุมชน
18- 25 กุมภาพันธ์ 2548	- เตรียมคนและประสานงานเครือข่ายความร่วมมือของผู้มีส่วนร่วม
ระยะที่ 2 ขั้นพัฒนาการมีส่วนร่วม	
1. ขั้นวางแผนการทำงาน	- การวางแผนการทำงานร่วมกันกับผู้มีส่วนร่วมและกำหนดปฏิทินการทำงาน
5 มีนาคม 2548	- กำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุในการออกแบบกิจกรรมร่วมกันสรุปปฏิทินการทำงานกิจกรรม

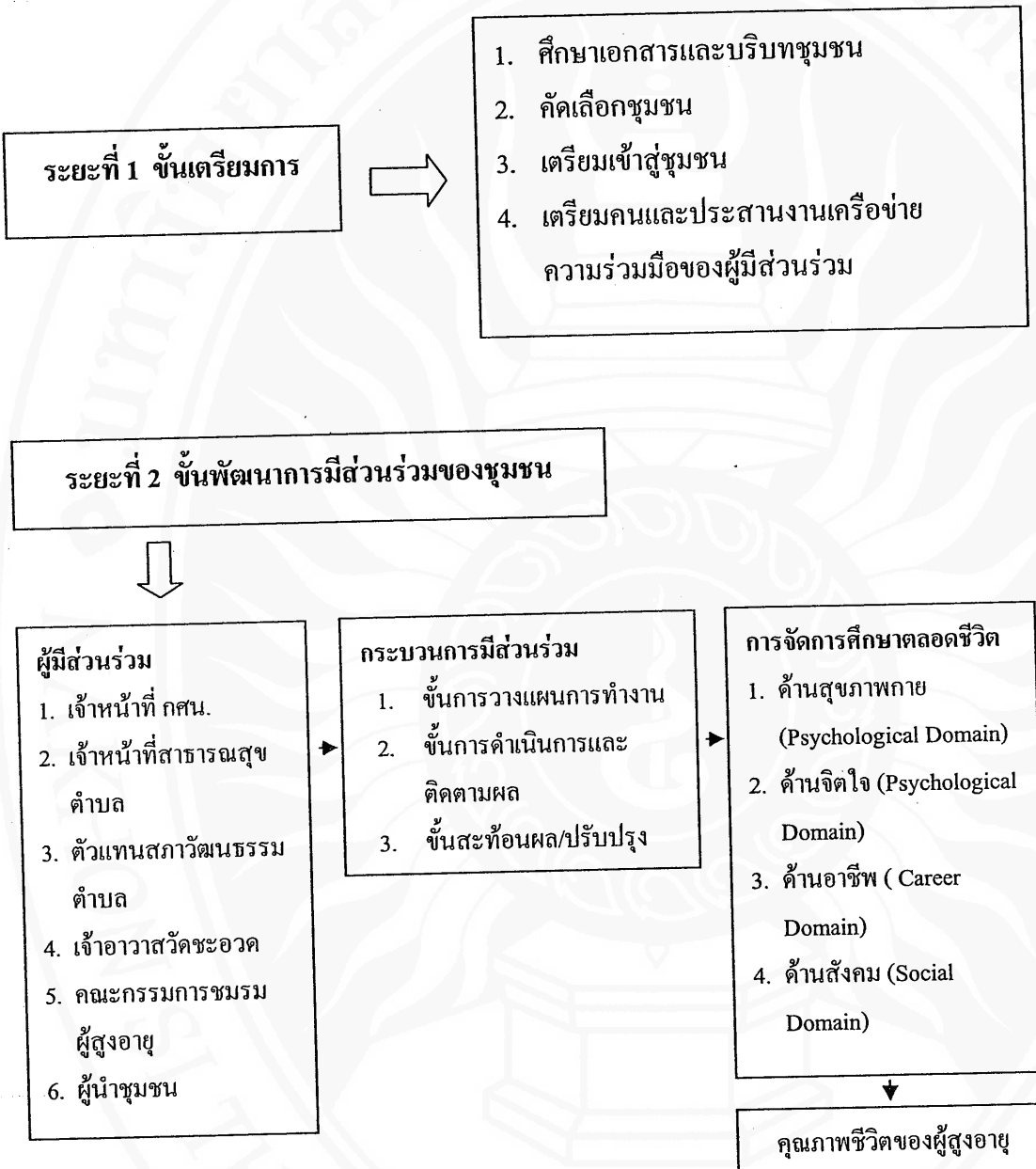
ตารางที่ 1 (ต่อ)

วัน/เดือน/ปี	กิจกรรม
2. ขั้นตอนดำเนินการและติดตามผล	
9 มีนาคม 2548	- จัดกิจกรรมความรู้ด้านสุขภาพ - การปฏิบัติธรรม - การทำเครื่องดัดสมุนไพร
17 มีนาคม 2548	- ฝึกปฏิบัติการออกกำลังกายที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงวัย - ปฏิบัติธรรม - การทำเครื่องหอม
24 มีนาคม 2548	- ฝึกปฏิบัติการออกกำลังกายที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงวัย - ปฏิบัติธรรม - กิจกรรมเยี่ยมเพื่อน
13 เมษายน 2548	- กิจกรรมรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ - ปฏิบัติธรรม - สาระน่ารู้
7 พฤษภาคม 2548	- ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพกายและการตรวจสุขภาพ - ปฏิบัติธรรม - การทำพืชมเส่น้ำ
15 พฤษภาคม 2548	- ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพกาย - ปฏิบัติธรรม - การทำสเปรย์ไฉ่ยุง
6 มิถุนายน 2548	- ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพกาย - ปฏิบัติธรรม - การทำเกลือสปา
14 มิถุนายน 2548	- ฝึกปฏิบัติการออกกำลังกายที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงวัย - ปฏิบัติธรรม
29 มิถุนายน 2548	- ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพกาย - ปฏิบัติธรรม - การทำดอกไม้จันทน์

ตารางที่ 1 (ต่อ)

วัน/เดือน/ปี	กิจกรรม
6 กรกฎาคม 2548	- ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพกาย - ปฏิบัติธรรม - กิจกรรมการเชื่อมเพื่อน
21 กรกฎาคม 2548	- ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพกายและการตรวจสุขภาพ - ปฏิบัติธรรม - การทำพืมน้ำ และดอกไม้จันทร์
5 สิงหาคม 2548	- ฝึกปฏิบัติการออกกำลังกายที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ - ปฏิบัติธรรม - การทำพืมน้ำ
3 กันยายน 2548	- ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพกาย - ปฏิบัติธรรม - การทำพืมน้ำ และดอกไม้จันทร์
11 กันยายน 2548	- ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพกาย - ปฏิบัติธรรม และกิจกรรมการเชื่อมเพื่อน
3. ชั้นสะท้อนผล/ปรับปรุง	
22 พฤษภาคม 2548	- เสวนารับทราบสภาพปัญหาการดำเนินและพัฒนากิจกรรม
22 กรกฎาคม 2548	- เสวนารับทราบสภาพปัญหาการดำเนินและพัฒนากิจกรรม
11 ตุลาคม 2548	- -สรุปผลการวิจัย

กรอบความคิดการวิจัย

ภาพที่ 4 กรอบความคิดการวิจัย